Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U003780

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 25-09-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кльоба Віктор Львович
2. Viktor Kloba

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 051

Назва наукової спеціальності: Економіка

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Економіка сталого розвитку

Дата захисту: 31-10-2025

Спеціальність за освітою: 8.03050201 Економічна кібернетика

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 10911

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.75, 06.75.03

Тема дисертації:

1. Організаційно-економічні засади інклюзивного розвитку IT-індустрії в Україні
2. Organizational and Economic Foundations of Inclusive Development of the IT Industry in Ukraine

Реферат:

1. У дисертації обґрунтовано теоретико-методичні основи та розроблено науково-практичні рекомендації щодо організаційно-економічного забезпечення розвитку IT-індустрії в Україні. Здійснено комплексне узагальнення наукових концепцій, що формують методологічне підґрунтя дослідження інклюзивної цифрової економіки. Доведено, що саме їх інтеграція забезпечує можливість комплексного осмислення інклюзивності як багатовимірного феномена, що охоплює економічні, соціальні, просторові та інституційні виміри. Обгрунтовано нову парадигму інтерпретації ролі IT-індустрії в національній економіці: від домінуючого уявлення про неї як про високотехнологічний та експортноорієнтований сектор – до бачення IT як простору соціальної участі та інституційного середовища цифрової справедливості. Розроблено теоретичну модель інклюзивного розвитку IT-індустрії, у якій цифрові технології трактуються не лише як технічні інструменти, а як механізми подолання соціальних бар'єрів, забезпечення рівного доступу до ресурсів і підвищення якості людського капіталу. Уперше запропоновано інтеграцію системної динаміки, інноваційної політики та smart-спеціалізації як методологічної рамки, що дозволяє врахувати

взаємозалежність між цифровими інвестиціями, інституційною відкритістю та соціальною інклюзією. Розроблено цілісну концепцію інклюзивного розвитку ІТ-індустрії як складової національного економічного відновлення, що базується на інтеграції системної динаміки, інституційної економіки, теорії людського капіталу та інноваційно-екосистемного підходу. На відміну від існуючих досліджень, у роботі запропоновано розглядати ІТ-сектор як багаторівневу екосистему інклюзивності, де цифрова інфраструктура виступає суспільним благом, цифрові компетентності – базовим ресурсом людського капіталу, інституційна справедливість – умовою довіри до цифрових сервісів, а інноваційна кооперація – механізмом соціально-економічної інтеграції. Уперше сформульовано систему гіпотез, що визначають інклюзивний потенціал ІТ-індустрії, зокрема щодо її ролі у створенні інклюзивного ринку праці, розвитку цифрової освіти, зменшенні регіональних диспропорцій, формуванні цифрової культури та забезпеченні стійкості післякризового розвитку. Обґрунтовано методичні засади оцінювання інклюзивного розвитку ІТ-сектору, що ґрунтуються на інтеграції соціальних та економічних параметрів цифрової трансформації. Обгрунтовано індикативну систему оцінювання інклюзивного розвитку ІТ-індустрії на основі п'яти субіндексів – кадрово-освітнього, гендерного, інституційного, цифрового та інвестиційного, які комплексно відображають рівень соціально-економічної відкритості галузі. Запропонований підхід забезпечує можливість виявлення як прямих, так і зворотних зв'язків між інклюзивністю та економічною результативністю. Досліджено сучасний стан та ключові трансформаційні виклики інклюзивного розвитку ІТ-індустрії України. Окрему увагу приділено питанням інклюзивності: гендерному складу ІТ-спеціалістів і студентів, динаміці чисельності кадрів, зростанню частки жінок у галузі, доступу до ІТ-освіти, рівню цифрової інфраструктури та поширенню гнучких форматів зайнятості. Проведено інтегральну оцінку інклюзивності ІТ-сектору України та обґрунтовано необхідність державної політики, спрямованої на підтримку підприємницької активності, відновлення кадрового потенціалу, розвиток освітніх програм і забезпечення рівного доступу до можливостей цифрової економіки. Здійснено комплексний причинно-наслідковий аналіз впливу інклюзивних чинників на економічну результативність ІТ-індустрії України в умовах цифрової трансформації та зовнішніх шоків, спричинених війною. Розроблено та апробовано кореляційно-регресійну модель, що дозволяє кількісно оцінити вплив ключових економічних детермінант на рівень інклюзивного розвитку ІТ-сектору України у 2018–2023 рр.. На основі нормалізованих даних побудовано багатофакторне рівняння регресії, яке засвідчило, що всі визначені змінні мають позитивний вплив на інтегральний індекс інклюзивності, при цьому найсильнішим чинником виступає експортна активність галузі, а вагомими компенсаторними механізмами – рівень інвестицій та оплати праці. Розкрито зміст, структуру та механізми організаційно-економічного забезпечення інклюзивного розвитку ІТ-індустрії України, яке визначено як систему інституційних механізмів, фінансово-економічних інструментів і організаційних форм, що забезпечують збалансоване поєднання економічної ефективності та соціальної інклюзії у сфері цифрової економіки. Обґрунтовано стратегічні напрями державної політики, спрямованої на формування цифрово-інклюзивної економіки України, що поєднує технологічну модернізацію з принципами соціальної справедливості та рівності можливостей.

2. The dissertation substantiates the theoretical and methodological foundations and develops scientific and practical recommendations for the organizational and economic support of IT industry development in Ukraine. A comprehensive generalization of scientific concepts that form the methodological basis for studying the inclusive digital economy has been carried out. It is proven that their integration makes it possible to comprehensively conceptualize inclusiveness as a multidimensional phenomenon encompassing economic, social, spatial, and institutional dimensions. A new paradigm of interpreting the role of the IT industry in the national economy is substantiated: from the dominant perception of it as a high-tech and export-oriented sector to the vision of IT as a space for social participation and an institutional environment of digital justice. A theoretical model of inclusive IT industry development has been developed, in which digital technologies are considered not only as technical tools but also as mechanisms for overcoming social barriers, ensuring equal access to resources, and enhancing the quality of human capital. For the first time, the integration of system dynamics, innovation policy, and smart specialization is proposed as a methodological framework that allows for accounting for the interdependence

between digital investments, institutional openness, and social inclusion. A holistic concept of inclusive IT industry development as a component of national economic recovery has been elaborated, based on the integration of system dynamics, institutional economics, human capital theory, and the innovation ecosystem approach. Unlike existing studies, this research proposes to view the IT sector as a multilevel inclusiveness ecosystem, where digital infrastructure functions as a public good, digital competencies serve as a fundamental resource of human capital, institutional justice represents the condition of trust in digital services, and innovative cooperation acts as a mechanism of socio-economic integration. For the first time, a system of hypotheses has been formulated to determine the inclusive potential of the IT industry, particularly regarding its role in creating an inclusive labor market, developing digital education, reducing regional disparities, fostering digital culture, and ensuring post-crisis resilience. Methodological principles for assessing the inclusive development of the IT sector are substantiated, grounded in the integration of social and economic parameters of digital transformation. An indicative system for evaluating the inclusive development of the IT industry is justified, based on five sub-indices—human resource and educational, gender, institutional, digital, and investment—that collectively reflect the level of socio-economic openness of the sector. The proposed approach enables the identification of both direct and feedback linkages between inclusiveness and economic performance. The current state and key transformational challenges of inclusive IT industry development in Ukraine have been studied. Particular attention is devoted to inclusiveness issues: the gender composition of IT specialists and students, workforce dynamics, the growing share of women in the industry, access to IT education, the level of digital infrastructure, and the spread of flexible employment formats. An integral assessment of the inclusiveness of Ukraine's IT sector has been carried out, and the necessity of state policy aimed at supporting entrepreneurial activity, restoring human resources, developing educational programs, and ensuring equal access to the opportunities of the digital economy is substantiated. A correlation-regression model has been developed and tested, enabling a quantitative assessment of the influence of key economic determinants on the level of inclusive IT sector development in Ukraine during 2018–2023. Based on normalized data, a multifactor regression equation was constructed, showing that all identified variables positively influence the integral inclusiveness index, with export activity being the strongest factor, while investment levels and wages serve as significant compensatory mechanisms. The content, structure, and mechanisms of organizational and economic support for the inclusive development of Ukraine's IT industry have been revealed. This support is defined as a system of institutional mechanisms, financial and economic instruments, and organizational forms that ensure a balanced combination of economic efficiency and social inclusion in the digital economy. Strategic directions of state policy are substantiated, aimed at forming a digitally inclusive economy in Ukraine that combines technological modernization with the principles of social justice and equal opportunities.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Кльоба В. Л. Теоретичні засади інклюзивного розвитку ІТ-індустрії в світі та в Україні. Інвестиції: практика та досвід. 2024. № 20. С. 202–209.
- Кльоба В. Л. Організаційно-інституційне забезпечення інклюзивного розвитку ІТ-індустрії в Україні [Електронний ресурс]. Ефективна економіка. 2025.

- Кльоба Л. Г., Кльоба В. Л. Мобільні платформи та соціальні мережі як канали просування фінансових продуктів [Електронний ресурс]. Ефективна економіка. 2025. № 2. Особистий внесок автора: сформульовано методичний підхід до класифікації мобільних каналів просування та їх маркетингової ефективності (0,82 д.а., автору належить 0,32 д.а.).
- Кльоба В. Аналіз сучасного стану розвитку IT-індустрії в Україні: проблеми та перспективи розвитку [Електронний ресурс]. Актуальні питання в сучасній науці. 2025. № 5(35). Серія «Економіка». С. 80–91.
- Кльоба Л. Г., Кльоба В. Л., Кльоба Р. Л. Вплив ESG-ризиків на діяльність банків. Інвестиції: практика та досвід. 2025. № 5. С. 148-154. Особистий внесок автора: досліджено зв'язок ESG-ризиків із регуляторними вимогами і системою корпоративної відповідальності (0,58 д.а., автору належить 0,22 д.а.).
- 6. Kloba V. Strategic directions of inclusive development of the IT industry in Ukraine [Електронний ресурс]. Three Seas Economic Journal. 2025. Vol. 6, No. 1. P. 35–40. URL: http://baltijapublishing.lv/index.php/threeseas/article/view/2822. DOI: https://doi.org/10.30525/2661-5150/2025-1-6.
- 7. Кльоба В. Сучасні виклики інклюзивного розвитку IT-індустрії в Україні. REBUILD UKRAINE: справа всього цивілізованого світу: збірник тез доповідей II Міжнародної науково-практичної конференції (Луцьк, 15 березня 2023 р.). / ред. Н. В. Павліха. Луцьк: Вежа-Друк, 2023. С. 101-104. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/22225
- 8. Кльоба В. Роль та значення IT-індустрії як важеля соціально-економічного розвитку України. Наукова інтеграція в умовах глобальних викликів: збірник тез доповідей IV Міжнародної мультидисциплінарної науково-практичної конференції (Луцьк, 20 червня 2023 р.). / За заг. ред. Павліхи Н. В. Луцьк : Вежа-Друк, 2023. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). Об'єм даних 3,12 Мб. С. 120-123. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/23052
- 9. Кльоба В. Сучасний стан інклюзивного розвитку IT-індустрії в Україні. EUROPEAN PERSPECTIVE: міждисциплінарний дискурс у контексті сучасних викликів і можливостей: збірник тез доповідей VI Міжнародної науково-практичної конференції (Луцьк, 29 лютого 2024 р.). / Заг. ред. та упорядк.: Цимбалюк І. О. Луцьк : Вежа-Друк, 2024. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). Об'єм даних 6,29 Мб. С. 149-152. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/23928
- 10. Кльоба В. Сучасні тенденції та соціально-економічні особливості розвитку іт-індустрії в Україні. Теорія та практика менеджменту: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (12 травня 2025 року) / Відп. ред. проф. Л. Черчик. Луцьк: ВНУ імені Лесі Українки, 2025. 274 с. С. 271-273.
- 11. Kloba L., Kloba V. Implementation of artificial intelligence in marketing strategy of financial services. Green, Blue and Digital Economy Journal, 2025. 6(2). Pp. 1-7.
- 12. Kloba V. Analysis of the level of inclusive development in ukrainian it industry. Three Seas Economic Journal, 2025. 6(2). Pp. 59-65.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Павліха Наталія Володимирівна

2. Nataliia Pavlikha

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5191-242X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лупак Руслан Любомирович
2. Ruslan Lupak

Кваліфікація: д. е. н., професор, 21.04.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1830-1800

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 01597980

Місцезнаходження: вул. Туган-Барановського, Львів, 79005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Укоопспілка

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Трофименко Олена Олексіївна
2. Olena Trofymenko

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2339-0377

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"

Код за ЄДРПОУ: 02070921

Місцезнаходження: проспект Берестейський, Київ, 03056, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Корнелюк Ольга Антонівна
2. Olha Korneliuk

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6620-1073

Додаткова інформація: ;https://scholar.google.com.ua/citations?user=KOUUN1EAAAAJ

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шматковська Тетяна Олександрівна
2. Tetiana Shmatkovska

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2771-9982

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Хомюк Наталія Леонідівна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Хомюк Наталія Леонідівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Ліповська-Маковецька Наталія Іванівна
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна